نشریه فرهنگ و ارتقای سلامت فرهنگستان علوم پزشکی
دوره هفتم، بهار ۱۴۰۲، شماره اول، صفحات ۴ تا ۶

بیانیه

ارتقای سلامت همه‌جانبه از طریق مهار تورم و رشد تولید و تحکیم سایر بنیان‌های اقتصاد مقاومتی سلامت*

چکیده

سلامت رکن اساسی پیشرفت هر کشور است. ارتقاء سلامت همه‌جانبه با تلاش‌های دانش‌بنیان و ارزش‌محور و با در نظر گرفتن اقتصاد مقاومتی سلامت امکان‌پذیر می‌شود. در این بیانیه هفت راهبرد، الزامات و اقدامات هر راهبرد در مورد مهار تورم و رشد تولید، در حوزه سلامت بیان شده است.

کلیدواژه‌ها: ارتقای سلامت، اقتصاد، سلامت کل‌نگر

مقام معظم رهبری
در سال ۱۴۰۲ هم مسئله اصلی و محوری مسئله اقتصاد است

مقدمه

تلاش‌های دانش‌بنیان و ارزش‌محور، به‌منظور ارتقای سلامت همه‌جانبه (جسمی، معنوی، روانی و اجتماعی)، و پیشگیری از بیماری‌ها و حوادث و سوانح، با مراعات راهبردهای اقتصاد مقاومتی، از ضروریات قطعی پیشرفت کشور است. این بیانیه هم راستا با تلاش‌های ملی، برای تحقق بیانات مقام معظم رهبری در مورد مهار تورم و رشد تولید، در حوزه حیاتی سلامت، توسط مجمع عمومی فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران، تنظیم شده است.

جهت‌گیری‌ها

- تبیین، رهیافت و ترویج مبانی ارزشی، فرهنگی، معنوی و حرفه‌ای سلامت، با تأکید بر ایفای نقش محوری استادان و دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور؛
- اجرایی کردن کامل سیاست‌های کلی سلامت، ابلاغی مقام معظم رهبری؛
- تحقق **عدالت در سلامت** (از مهمترین راهبردهای آن اولویت پیشگیری بر درمان، گسترش شبکه بهداشتی درمانی، آموزش پزشکی جامعه‌نگر، تکمیل و تعمیق ادغام، احیای کامل و گسترش طرح ژنریک است)؛
- **ارتقای سلامت جامع و** همه‌جانبه جامعه و آحاد آن، به‌صورت پاسخگو، عدالت‌محور، مبتنی بر شواهد متقن علمی (با تأکید بر پیشگیری از بیماری‌ها و سوانح و حوادث؛
- پرداختن هرچه بیشتر به عوامل اجتماعی سلامت و ارتقای فرهنگ و سواد سلامت جامعه (ازطریق همکاری‌های بین‌بخشی)؛
- **اصلاح آموزش عالی سلامت** به منظور پاسخگویی به نیازهای سلامت جامعه و با تأکید بر مهارت‌های ضروری مورد نیاز پزشکان خانواده (و با تکیه هرچه بیشتر بر شرح‌حال صحیح، معاینه دقیق، استفاده از راهنماهای بالینی، پرهیز از آزمایش‌های غیرضروری و...)؛
- پوشش کامل مراقبت‌ها، خدمات پایه سلامت،(بویژه در امور ارتقایی و پیشگیری)؛
- شناخت و تحلیل عوامل مهم و تأثیرگذار بر اقتصاد ملی سلامت، تقویت اعتمادبه‌نفس ملی، (به‌ویژه در جوانان و سرمایه‌گذاران)، به‌موازات شناسایی و اصلاح نقاط ضعف در حوزه اقتصاد سلامت.

راهبردها

۱. تحول و دقت در قانون‌گذاری و اجرایی کردن هرچه سریع‌تر و کامل‌تر سیاست‌های کلی سلامت، در برنامه هفتم توسعه، برنامه‌های سالیانه و سایر قوانین مرتبط با حوزه سلامت؛
۲. ارتقای مشارکت مردم و همکاری‌های بین بخشی، در جهت تأمین، حفظ و ارتقای سلامت همه‌جانبه جامعه و آحاد مردم؛
۳. تاب‌آوری (صبر و استقامت) در مقابل توطئه‌ها؛
۴. حمایت همه‌جانبه از تولیدات ملی به‌طور اعم و تولیدات حوزه سلامت به‌طور اخص؛

* بیانیه مجمع عمومی فرهنگستان علوم‌پزشکی جمهوری اسلامی ایران، خرداد ۱۴۰۲

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]

[DOI: 10.22034/7.1.18]

۵. توسعه و ارتقای عزتمند، هدفمند و برنامه‌ریزی شده روابط بین‌المللی؛
۶. التزام به استفاده از راهبرد مشاوره با صاحبنظران دلسوز و با تجربه سلامت؛
۷. تقویت نظارت جدی در همه امور، به‌ویژه اجرای صحیح و کامل سیاست‌های کلی سلامت.

الزامات و اقدامات (به تفکیک راهبردها)

راهبرد ۱

- تهیه و اجرای برنامه‌های زمان‌بندی شده و اولویت‌بندی شده برای تحقق احکام قانونی
- تحکیم قانونمند راهبردهای اصلی و اولویت‌دار سلامت، به‌ویژه «گسترش و اعتلای سلامت معنوی»؛ «گسترش و بازسازی شبکه بهداشتی درمانی»؛ «تعمیم و تعمیق ادغام آموزش و پژوهش در مراقبت‌ها و خدمات سلامت»؛ «طرح ژنریک و نظام ملی دارویی کشور»؛ «گسترش مراقبت‌ها و خدمات پیشگیری (نظیر واکسیناسیون، غربالگری، توقف تبلیغات در مورد کالاها و عوامل آسیب‌رسان به سلامت و ...)»؛ «ارتقای سلامت همه‌جانبه، پاسخگو و عدالت‌محور»؛ «پیشگیری از تقاضاهای القایی و برخورد قاطع با آن»؛ «توزیع عادلانه تجهیزات و امکانات، تنها برمبنای سطح‌بندی مراقبت‌ها و خدمات ضروری سلامت»؛ «ارتقای سواد و فرهنگ سلامت جامعه»؛ «توجه ویژه به عوامل اجتماعی سلامت، تأمین عدالت در سلامت و پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر که بیشترین موارد مرگ‌ومیر را موجب می‌شوند»؛

راهبرد ۲

کاهش تصدی‌گری و افزایش نظارت از سوی دولت در تولید و عرضه؛
فرهنگ‌سازی و حصول اطمینان از مشارکت مردم در برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت بر همه امور سلامت، (بصورت شفاف و پاسخگو و رصد کلان آن در برنامه های توسعه)؛
تشویق و تسهیل بهره بردن از نظرات و مشورت‌های جوانان؛
"ارتقاء همکاری‌های بین بخشی".

راهبرد ۳

- اعمال قاطعانه، قانونمند و نظارتمند اقتصاد مقاومتی سلامت با مؤلفه‌ها و ویژگی‌های ضمیمه ۱ بیانیه، بویژه موارد ذیل؛
- ارتقای کیفی و کمی سرمایه انسانی، به‌عنوان محور اصلی ارائه مراقبت‌ها و خدمات سلامت؛
- تلاش برای صرفه‌جویی و کاهش هزینه‌های تشخیص (پاراکلینیک)، درمان، دارو، تجهیزات پزشکی، و توانبخشی؛
- اولویت پیشگیری، بهداشت و ارتقاء سلامت؛
- رشد دانش بنیان فناوری‌های سلامت و نیز ارزیابی فناوری‌های سلامت (Health Technology Assessment)؛
- بازسازی و گسترش شبکه بهداشتی درمانی کشور (شامل پزشکی خانواده، نظام سطح‌بندی و ارجاع)؛
- اجرا و تعمیم طرح ژنریک و نظام ملی دارویی و حذف داروهای مشابه از فهرست دارویی (فارماکوپه) کشور؛
- تبیین، ترویج و نهادینه‌سازی سبک زندگی سالم، با الگوی اسلامی-ایرانی؛
- بازشناسی، تبیین، ترویج، توسعه و نهادینه کردن طب سنتی ایران و سایر مفاد بند ۱۲ سیاست‌های کلی سلامت و مفاد سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی؛
- نظارت دقیق و مبارزه جدی با مصادیق زیانبار در اقتصاد سلامت (نظیر اسراف، تجمل‌گرایی، تقاضاهای القایی، تعارض منافع، رانت‌خواری، قاچاق و انجام انواع آزمایشات پاراکینیک بجای شرح حال و معاینه دقیق و ...).

راهبرد ۴

- سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های تولید در حوزه سلامت؛
- کاهش واردات و افزایش صادرات در حوزه دارو، واکسن، مواد بیولوژیک، تجهیزات و ملزومات پزشکی؛
- تشویق، تسهیل و تکریم سرمایه‌گذاری مردم، تنها در زمینه‌های مورد نیاز سلامت؛
- فرهنگ‌سازی و برنامه‌های جامع برای ارتقای سواد و فرهنگ سلامت مردم، در مصادیقی نظیر پیشگیری از بیماری‌ها، سوانح و حوادث، تجویر منطقی و حداقلی داروها، استفاده از کالاهای داخلی سلامت، خود مراقبتی، اجتناب از مصرف‌گرایی و تجمل‌گرایی، اسراف و نظایر آنها؛
- خودکفایی و ارتقای کیفی و کمی مراقبت ها و خدمات سلامت، با اولویت طبقات و مناطق محروم.

راهبرد ۵

- تبادل تجربیات مفید، از طریق ارتباطات علمی عزتمند با همسایگان، جهان اسلام و نیز کشورهای پیشرفته؛
- ایفای نقش پیشگام، گسترده تر و مؤثرتر در برنامه‌های سازمان جهانی بهداشت؛
- عضویت فعال و تأثیرگذار در مجامع بین‌المللی معتبر در حوزه سلامت.

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]
[DOI: 10.22034/7.1.18]

راهبرد ۶

- ترویج و فرهنگ‌سازی اصل مشاوره در امور سلامت؛
- الزامی نمودن مشاوره توسط سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و مدیران ارشد؛
- نقادی سیاست‌ها، قوانین و برنامه‌ها، توسط مشاوران و صاحبنظران و منتقدان حوزه سلامت.

راهبرد ۷

- الزامی کردن رصد کلان برنامه‌ها و اجرای صحیح آنها در حوزه سلامت؛
- ارتقای برنامه های ارزشیابی و نظارت با راهبردهای آموزش، پژوهش و فرهنگ‌سازی.

Statement

Promoting Holistic Health via Curbing Inflation and Production Growth and Strengthening Other Foundations of the Health Resistance Economy*

Abstract

Health is the cornerstone for development of any country. Holistic health promotion is possible with knowledge-based and value-oriented efforts by considering the health resistance economy. In this statement, seven strategies, requirements and actions of each strategy are stated regarding curbing inflation and production growth in the field of health.

Keywords: Economics, Health Promotion, Holistic Health

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-21]

[DOI: 10.22034/7.1.18]

* Statement of the General Assembly of academy of medical sciences.June2023